

Våler kommune

Saksbehandler	Arkivsak
Rune Antonsen	21/1153

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
013/21	Eldre og funksjonshemmedes råd	PS	15.11.2021
014/21	Ungdomsråd	PS	17.11.2021
002/21	Arbeidsmiljøutvalget	PS	23.11.2021
003/21	Administrasjonsutvalget	PS	25.11.2021
055/21	Formannskapet	PS	25.11.2021
090/21	Kommunestyret	PS	13.12.2021

Handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan

Formannskapet - 055/21

F - behandling:

Pensjonistpartiet (Pp) og Folkelista fremmet et felles endringsforslag til punkt 2 i kommunedirektørens innstilling:

Sykehjemsplassene på Våler omsorgssenter opprettholdes. Tiltaket finansieres ved å øke skatteanslaget med 1,150 mill. kr.

Pp og Folkelista fremmet et felles endringsforslag til punkt 8 i kommunedirektørens innstilling:

Det bevilges 0,6 mill. kr til å ferdigstille gatebelysning på Lundfeltet på Nordhagen. Tiltaket finansieres med reduserte lønnsutgifter innenfor virksomhet kommunedirektør og stab med 0,4 mill. kr og 0,2 mill. kr ved bruk av ubundet investeringsfond.

Lise Svenkerud (H) fremmet et endringsforslag til punkt 2 i kommunedirektørens innstilling: Det bevilges 0,1 mill. kr til attraktivitets- og synlighetsarbeid i 2022 med mål om at dette skal bli et samlede prosjekt for Våler kommune. Tiltaket finansieres ved bruk av næringsfond.

Pp fremmet et tilleggspunkt til kommunedirektørens innstilling:

Våler kommune prioriterer planarbeidet med å legge ut nytt boligfelt, eller utvide eksisterende boligfelt for å være rustet fremover til å ta imot nye innbyggere med tanke på nye arbeidsplasser.

Bjørn Thomas Berget (Bygdelista) tiltrådte møtet kl. 10.50 etter brannutrykning. Formannskapet bifalt enstemmig at han deltok videre i debatten og under votering.

Det ble votert over endringsforslagene som ble fremmet:

Fellesforslaget fra Pp og Folkelista til innstillingens punkt 2 ble vedtatt med 5 mot 2 stemmer.

Elin Østeberg (Sp) og Ivar Arnesen (Sp) stemte mot.

Fellesforslaget fra Pp og Folkelista til innstillingens punkt 8 ble enstemmig vedtatt.

Lise Svenkerud (H) sitt endringsforslag til innstillingens punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Pp forslag til tilleggspunkt ble enstemmig vedtatt.

Forslaget til Handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan, med de endringene som ble vedtatt i møtet, ble deretter stemt over i sin helhet og enstemmig vedtatt.

F - vedtak:

1. Våler kommunes handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan vedtas med hjemmel i kommunelovens § 14-2 til 14-4 og plan- og bygningslovens § 11-1.
2. Drift Driftsbudsjettet for 2022 med de inntekter, utgifter og netto utgiftsrammer per virksomhetsområde som fremgår av budsjettskjema bevilgningsoversikt drift, bevilgningsoversikt drift pr. virksomhet og økonomisk oversikt drift i plan- og budsjettdokumentet vedtas med hjemmel i kommunelovens § 14-2 til 14-4 med følgende endringer:

I hele 1000	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sykehjemsplassene på Våler omsorgssenter opprettholdes	1 150	2 300	2 300	2 300
Økt skatt på inntekt og formue	-1 150			
Ytterligere innsparing/effektivisering		-2 300	-2 300	-2 300
Det bevilges midler til attraktivitets- og synlighetsarbeid i 2022, med mål om at dette skal bli et samlende prosjekt for Våler	100			
Bruk av næringsfond	-100			

Lokalt lønnsoppgjør 2022 fordeles fra midler avsatt sentralt til

virksomhetsområdenes rammer.

3. Ordføreren gis fullmakt innenfor vedtatte driftsrammer til å disponere inntil kr 15 000 til enkeltbevilgninger ved særskilte anledninger, jubileer og lignende.
4. Kommunale avgifter, egenbetalinger og gebyrer for 2022 fastsettes i samsvar med vedlegg til plan- og budsjettdokumentet.
5. Det vedtas selvkost for gebyrbelagte tjenester innenfor vann, avløp, renovasjon, feiing, slambehandling, byggesak og oppmåling.
6. Skatt på formue og inntekt for år 2022 skrives ut etter de høyeste satser som gjelder.
7. Eiendomsskatt:
 - a. I medhold av eierdomsskattelova §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer.
 - b. Skattesatsen settes til 4 promille for boliger og fritidsboliger etter eierdomsskattelova kapittel 4.
 - c. Skattesatsen settes til 7 promille for kraftanlegg, vindkraftverk og næringseiendom etter eierdomsskattelova kapittel 4.
 - d. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2021 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd.
 - e. Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2022 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2018 med virkning fra eiendomsskatteåret 2019.
 - f. Eiendomsskatten betales i 2 eller 12 terminer etter eierdomsskattelova § 25.
8. Investeringsbudsjettet med finansiering slik det fremgår av budsjettskjema bevilgningsoversikt investering og spesifikasjon av investeringsutgifter i plan- og budsjettdokumentet kap. 9 vedtas med hjemmel i kommunelovens § 14-2 til 14-4 med følgende endringer:

I hele 1000	Budsjett 2022
Gatebelysning på Lund feltet på Nordhagen ferdigstilles	600
Reduserte lønnsutgifter på virksomhet kommunedirektør og stab overføres fra drift til investering	-400
Bruk av ubundet investeringsfond	-200

9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.

10. Langsiktig lån nedbetales med minimumsavdrag beregnet etter reglene i kommunelovens § 14-18.

11. Det godkjennes låneopptak på 5,0 mill. kr i Husbanken til Startlån.

12. Mål for kommunen og virksomhetsområdene legges til grunn for mål- og resultatoppnåelse innenfor kommunens tjenesteproduksjon i 2022.

13. Vedlagte forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2022 på til sammen kr 1 457 250 vedtas.

14. Våler kommune prioriterer planarbeidet med å legge ut nytt boligfelt, eller utvide eksisterende boligfelt for å være rustet fremover til å ta imot nye innbyggere med tanke på nye arbeidsplasser.

Administrasjonsutvalget - 003/21

ADM - behandling:

Bjørn Thomas Berget (Bygdelista) forlot møtet kl. 08.15 på grunn av brannuttrykning. Totalt 8 representanter til stede.

ADM - vedtak:

Administrasjonsutvalget tar budsjettet "Handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan" til orientering.

Arbeidsmiljøutvalget - 002/21

AMU - behandling:

Arbeidsmiljøutvalgets leder Oliv Lundeby Furulund fremmet følgende uttalelse:

Arbeidsmiljøutvalget er bekymret for konsekvensene av de tiltak som er foreslått i budsjettet både når det gjelder tjenestetilbudet til innbyggerne og arbeidsmiljøet for de ansatte.

Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at det gjennomføres en god prosess når man skal iverksette tiltakene som blir vedtatt i budsjettet. Ansatte, verneombud og de ansattes organisasjoner må bli involvert i prosessen. Samtidig vil arbeidsmiljøutvalget understreke betydningen av at det legges opp til en prosess i henhold til lov og avtaleverk ved

behandling av eventuell overtallighet og nedbemanning.

Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at prosessen med iverksetting av tiltak, av hensyn til de ansatte, ikke strekker unødige ut i tid.

Dette ble enstemmig vedtatt.

AMU - vedtak:

Arbeidsmiljøutvalget er bekymret for konsekvensene av de tiltak som er foreslått i budsjettet både når det gjelder tjenestetilbudet til innbyggerne og arbeidsmiljøet for de ansatte.

Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at det gjennomføres en god prosess når man skal iverksette tiltakene som blir vedtatt i budsjettet. Ansatte, verneombud og de ansattes organisasjoner må bli involvert i prosessen. Samtidig vil arbeidsmiljøutvalget understreke betydningen av at det legges opp til en prosess i henhold til lov og avtaleverk ved behandling av eventuell overtallighet og nedbemanning.

Arbeidsmiljøutvalget er opptatt av at prosessen med iverksetting av tiltak, av hensyn til de ansatte, ikke strekker unødige ut i tid.

Ungdomsråd - 014/21

U - behandling:

Ungdomsrådet ønsker å se på mulighetene for å selge skog. Viktigere at vi er en kommune enn at vi har skog.

Ungdomsrådet stiller spørsmål om hvor mye verdier kommunen har i form av skog eller andre omsettbare objekter, og om noe av dette kan realiseres for å bedre økonomien til kommunen.

U - vedtak:

Ungdomsrådet tar budsjettforslaget til orientering

Eldre og funksjonshemmedes råd - 013/21

EF - behandling:

Utvalgsleder Arne Thobru kom med et forslag angående bruk av gamle Vålbyen skole:

Våler består etter hvert av en befolkning der 1/3 er 65+. Skole og aktivitetshus er etablert som et fantastisk tilbud til barn og unge, med et bibliotek som dekker alle aldersgrupper. I byggeprosessen ble ikke vår brukergruppe innkalt til møter, slik at eldregruppes behov og ønsker ikke er imøtekommet når en ser sluttresultatet.

Mange seniorer som er opptatt av aktivitet og trim har derfor satt den gamle skolen, Vålbyen, i fokus.

Hele eller deler av dette skolebygget kan tilrettelegges for et eldrehus/seniorsenter som disponeres av senioren.

Vi ønsker derfor en utredning/klargjøring av om Vålbyen skole kan passe til et slikt formål og hvordan en likevel kan tilrettelegge tilstrekkelig areal til barneskolens uteaktiviteter.

Saken om bruk av Vålbyen skole tas opp igjen i forbindelse med regulering av området.

EF tok saken enstemmig til orientering.

EF - vedtak:

EF tar handlingsprogrammet for 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan til orientering.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Våler kommunes handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan vedtas med hjemmel i kommunelovens § 14-2 til 14-4 og plan- og bygningslovens § 11-1.

2. Driftsbudsjettet for 2022 med de inntekter, utgifter og netto utgiftsrammer per virksomhetsområde som fremgår av budsjettskjema bevilgningsoversikt drift, bevilgningsoversikt drift pr. virksomhet og økonomisk oversikt drift i plan- og budsjettdokumentet vedtas med hjemmel i kommunelovens § 14-2 til 14-4. Lokalt lønnsoppgjør 2022 fordeles fra midler avsatt sentralt til virksomhetsområdenes rammer.

3. Ordføreren gis fullmakt innenfor vedtatte driftsrammer til å disponere inntil kr 15 000 til enkeltbevilgninger ved særskilte anledninger, jubileer og lignende.

4. Kommunale avgifter, egenbetalinger og gebyrer for 2022 fastsettes i samsvar med vedlegg til plan- og budsjettdokumentet.

5. Det vedtas selvkost for gebyrbelagte tjenester innenfor vann, avløp, renovasjon, feiing, slambehandling, byggesak og oppmåling.

6. Skatt på formue og inntekt for år 2022 skrives ut etter de høyeste satser som gjelder.

7. Eiendomsskatt:
 1. I medhold av eiedomsskattelova §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer.
 2. Skattesatsen settes til 4 promille for boliger og fritidsboliger etter eiedomsskattelova kapittel 4.
 3. Skattesatsen settes til 7 promille for kraftanlegg, vindkraftverk og næringsseiendom etter eiedomsskattelova kapittel 4.
 4. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2021 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd.
 5. Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2022 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2018 med virkning fra eiendomsskatteåret 2019.
 6. Eiendomsskatten betales i 2 eller 12 terminer etter eiedomsskattelova

§ 25.

- a. I medhold av eiedomsskattelova §§ 2 og 3 skal det skrives ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer.
 - b. Skattesatsen settes til 4 promille for boliger og fritidsboliger etter eiedomsskattelova kapittel 4.
 - c. Skattesatsen settes til 7 promille for kraftanlegg, vindkraftverk og næringseiendom etter eiedomsskattelova kapittel 4.
 - d. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2021 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd.
 - e. Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2022 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2018 med virkning fra eiendomsskatteåret 2019.
 - f. Eiendomsskatten betales i 2 eller 12 terminer etter eiedomsskattelova § 25.
8. Investeringsbudsjettet med finansiering slik det fremgår av budsjettskjema bevilgningsoversikt investering og spesifikasjon av investeringsutgifter i plan- og budsjettdokumentet kap. 9 vedtas med hjemmel i kommunelovens § 14-2 til 14-4.
9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.
10. Langsiktig lån nedbetales med minimumsavdrag beregnet etter reglene i kommunelovens § 14-18.
11. Det godkjennes låneopptak på 5,0 mill. kr i Husbanken til Startlån.
12. Mål for kommunen og virksomhetsområdene legges til grunn for mål- og resultatoppnåelse innenfor kommunens tjenesteproduksjon i 2022.
13. Vedlagte forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2022 på til samme kr 1 457 250 vedtas.

Sammendrag:

Saksopplysninger:

Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan legges med dette frem til politisk behandling. Årsbudsjettet består av et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett.

Kommuneloven oppstiller to krav til de kommunale budsjetter:

- Budsjettet skal være i balanse
- Budsjettet skal være realistisk

Balansekravet innebærer at budsjetterte inntekter minst må dekke budsjetterte utgifter.

Realismekravet betyr at budsjettet skal bygge på realistiske anslag over inntekter og utgifter. Dette kravet kan ofte være vanskelig å forene med krav i gjeldende rettighetslovgivning som setter standarder for kvalitet og omfang på tjenestene til innbyggerne. Begge krav må være oppfylt for hvert enkelt budsjettår i økonomiplanperioden.

Statsforvalteren, som statlig tilsynsmyndighet, skal påse at kravene er oppfylt. Dersom budsjettet ikke oppfyller kravene kan statsforvalteren returnere budsjettet til kommunestyret med krav om at budsjettet behandles på nytt.

Vurderinger:

Kommunens virksomhet har de senere årene har vært preget av omstilling, effektivisering og tilpassing av kommunens samlede virksomhet til kommunens inntekter. Målet har vært i størst mulig grad å videreføre kvalitet og omfang på tjenestene. Opplevelsen er økt press på tjenestene og redusert handlingsrom som følge av økte forventninger og krav til tjenestene fra både innbyggere, næringsliv, offentlige myndigheter og andre.

Budsjettet for 2022 er ikke i balanse uten bruk av oppsparte midler (disposisjonsfond). Disposisjonsfondet forventes å utgjøre om lag 19 mill. kr ved utgangen av 2021. Av dette beløpet er 14,8 mill. kr brukt for å balansere budsjettet i 2022, noe som gjør kommunen svært sårbar for svikt i inntekter eller uforutsette utgifter. Dette er ingen varig løsning. Økonomiplan for perioden 2022-2025 viser at kommunen ikke kommer utenom å redusere utgiftene ytterligere i årene fremover.

Tabellen nedenfor viser omstillingsbehovet i planperioden for å oppnå balanse mellom løpende inntekter og utgifter. Ved helårsvirkning av de innsparingstiltak som nå er foreslått gjennomført i 2022 vil det fortsatt være behov for ytterligere reduksjoner i kommunens drift fra 7 mill. kr i 2023, som øker til om lag 15 mill. kr i 2025. Det må i løpet av 2022 arbeides med å konkretisere innholdet i disse innsparingene. Med mål om et netto driftsresultat på 2 % av brutto driftsinntekter, vil det være behov for å redusere kommunens utgifter med 7

mill. kr utover det som må til for å oppnå balanse mellom løpende inntekter og utgifter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet anbefaler et netto driftsresultat på minst 1,75 %.

i hele 1000	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat før nye tiltak (negativt)	23 219	27 190	32 078	31 980
Finansiert med bundne fond	2 045	1 789	1 789	1 789
Korrigert netto driftsresultat før nye tiltak (negativt)	21 174	25 401	30 289	30 191
<u>Nye behov og tiltak</u>				
Nye behov	6 986	7 388	8 370	9 085
Økte finanskostnader fremtidige låneopptak		586	2 116	3 811
Omstilling/endring i tjenester	-13 378	-26 303	-28 133	-28 273
Ytterligere behov for omstilling/effektivisering		-7 072	-12 642	-14 814
Korrigert netto driftsresultat (negativt)	14 782	0	0	0
Bruk av fond	-14 782			
Mål om 2% netto driftsresultat	-7 107	-7 071	-7 040	-7 024

Forslaget til økonomiplan 2022-2025 med årsbudsjett 2022 innebærer svært inngripende tiltak med konsekvenser for kommunens tjenester til innbygger, herunder stenging av en avdeling med fire plasser ved Våler omsorgssenter og en reduksjon på 13,7 årsverk ved Våler barne- og ungdomsskole i løpet av 2022. Innenfor Virksomhet helse er det tiltak i 2022 som ikke kan vedvare over tid. Ytterligere tiltak innenfor helse fra 2023 vil være svært inngripende og en ny vurdering av forsvarligheten av å gjennomføre tiltakene må gjøres i forbindelse med arbeidet med budsjettet for 2023. Til sammen er det foreslått en reduksjon på 24,5 årsverk i hele kommunen. Det vises til plan- og budsjettdokumentet for nærmere omtale av tiltakene innenfor de ulike virksomhetene.

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett for 2022 innebærer 14,8 mill. kr i bruk av disposisjonsfond for å balanse budsjettet. Kommunens disposisjonsfond forventes å utgjøre mellom 4 og 5 mill. kr per 31.12.22, gitt at årsresultatet for 2021 blir som anslått per 2. tertial 2021 og det ikke brukes mer enn budsjettet av disposisjonsfondet i 2022 (14,8 mill. kr). Disposisjonsfondet vil da ikke være tilstrekkelig for å dekke den ubalanse i budsjettet for 2023 som fremkommer av tabellen ovenfor.

Kommunedirektøren mener at det budsjettforslaget som nå foreligger er et realistisk budsjett hvor det ikke er tatt særlig risiko på inntektssiden, men hvor det er tatt noe risiko på utgiftssiden, når de tiltak som er foreslått ses under ett. Budsjettet gir veldig lite rom for å trekke ut foreslåtte innsparingstiltak uten at det samtidig legges inn andre tiltak som kompenserer for den økonomiske virkningen av de tiltak som tas ut.

Kommunens inntekter er langt på vei bestemt av staten. Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner er «skrudd» sammen slik at «penger følger folk». Innbyggertallet i Våler har gjennom flere tiår vært synkende. Dermed reduseres også kommunens inntekter.

Våler kommune står i realiteten overfor tre valg for å oppnå bedre balanse i økonomien:

- Redusere kvalitet og omfang på tjenestene
- Gjennomføre strukturelle endringer i tjenestene
- Kommunesammenslåing

Arbeidet med å tilpasse kommunens drift til inntektene har så langt dreid seg om å reduseres kvalitet og omfang på tjenestene parallelt med at det har vært gjennomført strukturelle endringer i form av nedleggelse av skoler og barnehager samt samlokalisering og samordning av andre tjenester for i størst mulig grad å opprettholde kvaliteten på tjenestene.

Våler kommune har i all hovedsak gjennomført de strukturendringer som er mulig innenfor egen drift. Kommunen har i dag ett sykehjem med base for hjemmetjenestene, én skole og én barnehage. Ytterligere effektivisering gjennom strukturendringer innenfor i egen kommune er derfor små.

Gjennom VÅG-samarbeidet (Våler, Åsnes, Grue) er det imidlertid pekt på flere muligheter for strukturendringer på tvers av kommunene i Solør gjennom økt interkommunalt samarbeid innenfor både stabs- og støttefunksjoner og tjenester overfor innbyggere og næringsliv. Det er viktig at kommunene nå kommer i gang med å realisere disse samarbeidene, men også å søke nye muligheter for samarbeid som kan styrke tjenestene, gi sterkere og mindre sårbare fagmiljøer samt mer effektiv drift.

Spørsmålet om kommunesammenslåing ble sist behandlet av kommunestyret 30.08.21, uten at det var politisk flertall for å utrede mulighetene for en kommunesammenslåing med Åsnes kommune.

Siden 2017 er det blitt 156 færre innbyggere i Våler kommune. På samme tid er det blitt 74 færre barn og unge i alderen 0-17 år og 157 færre i den reproduktive delen av befolkningen (18-49 år). Antall innbyggere over 49 år har samtidig økt med 75. Mens det i aldersgruppen 0-17 er noen flere kvinner enn menn per 31.12.21, er det i gruppen 18-49 år langt flere menn enn kvinner. En fortsatt reduksjon i den reproduktive aldersgruppen og økt skjevfordeling mellom kjønnene vil mest sannsynlig påvirke barnetallet i årene fremover. Vi har behov for mer kunnskap om disse demografiske endringene, hvordan de kan forklares og hva kommunen og andre sammen kan gjøre med Vålers bosteds- og næringsattraktivitet for å stanse den negative befolkningsutviklingen. Store endringer i befolkningen påvirker både inntekter og behovet for tjenester innenfor barnehage, skole, helse og omsorg m.m. Å tilpasse tjenestene til endringer i demografien er en utfordring alle kommuner står overfor og som krever både kunnskap, vilje til nytenking og endringer i

måten vi produserer og leverer våre tjenester.

Det er et tankekors at nye tall viser at kommunen har en betydelig sysselsettingsvekst i form av nye arbeidsplasser samtidig som om lag 40 % av befolkningen i Våler, av ulike årsaker, ikke er i jobb og arbeidsledigheten er relativt høy (2,7 %). Med 20,1 % har Våler kommune nest høyest uføreandel i Innlandet.

Folkehelseprofilen for Våler utarbeidet av Folkehelseinstituttet viser at Våler kommune har store folkehelseutfordringer. Særlig gjelder dette områdene oppvekst og levekår samt helsetilstand.

Det er sammenheng mellom folkehelseprofil, uføregrad, inntekt og boligpriser. Det vil i arbeidet med ny samfunnsplan være behov for å skaffe tilveie mer kunnskap om disse sammenhengene samt de demografiske endringene som kommunen opplever og utforme strategier og tiltak som kan gjøre noe med de underliggende samfunnsutfordringene i kommunen.

Våler kommune er en stor organisasjon med 394 ansatte fordelt på 287 årsverk ved utgangen av 2020 og et budsjett på 358 mill. kr for 2022. Tiltak for å gjenopprette balansen i kommuneøkonomien vil nødvendigvis kreve tid til utredning og gjennomføring for å ha budsjettvirkning. Tempo og fremdrift i arbeidet vil være sentralt for å lykkes. Dette kan bare oppnås gjennom godt politisk og administrativ lederskap og samarbeid, samt tillitsfull dialog med de ansatte og deres organisasjoner. Beslutninger som må fattes vil ha merkbare konsekvenser både for innbygere og ansatte.

En stadig større del av kommunenes inntekter bindes opp som følge av økt rettighetslovgivning, statlige føringer som bemanningsnormer i skoler og barnehager, økte krav til dokumentasjon i tjenestene og økt rapporteringsplikt. At staten stiller økte krav til kommunene, innebærer bare unntaksvis økte/tilstrekkelige overføringer til kommunene. Denne iveren etter statlig detaljstyring og manglende finansiering samsvarer dårlig med viktige prinsipper om lokalt selvstyre og rammestyring som det bærende prinsipp for finansiering av kommunesektoren.

Ny teknologi og flere brukere med økt teknologikunnskap utfordrer kommunens evne til å tenke innovativt. Vår evne til å ta i bruk nye digitale løsninger vil være avgjørende for å kunne opprettholde gode og utvikle mer brukervennlige og effektive tjenester. Gjennom samarbeidet innenfor Sør-Østerdalsregionen tar vi i bruk ny teknologi innenfor helse- og omsorgssektoren.

Kommunen drifter i dag sine egne IKT-systemer lokalt og gjennom såkalte skyløsninger.

Kommunens IKT-virksomhet er svært sårbar, og det er behov for å se på samarbeidsløsninger med andre kommuner som både kan redusere sårbarhet og gi mer kostnadseffektiv drift. Kommunestyret vedtok i sak 81/21 at kommunen skal gå i dialog med Hedmark IKT IKS med sikte på å avklare forutsetninger og muligheter for deltagelse i IKT-samarbeidet. Samtidig er det behov for å utvikle en egen IKT-strategi som prioriterer områder hvor kommunen skal fase inn ny teknologi. Dette kan ikke kommunen klare alene. Det er derfor et stort behov for kommunen å samhandle med andre i innføringen av ny teknologi på flere områder.

Befolkningens opplevelse av kommunen som et godt sted å bo, avgjøres ikke av kommunens tjenester alene, men også av hva kommunen, dens innbyggere, frivilligheten, næringsliv og andre som oppholder seg her for kortere eller lengre tidsrom kan skape sammen. Det er i Våler etablert flere gode samarbeidsarenaer/-prosjekter mellom kommunen, innbyggere og næringsliv som kan gi utvikling og vekst for kommunen i årene fremover. Sirkulære Solør, samarbeidet omkring revitalisering av Haslemoen for forsvarsvirksomhet, nyskapende tiltak innenfor landbruk og Finnskogen Natur og kulturpark er gode eksempler på dette. Det er viktig at kommunen både har politisk vilje og administrativ kapasitet til å delta i slikt arbeid.

Kommunal virksomhet er planstyrt virksomhet. Langsiktige politiske valg formuleres og synliggjøres først og fremst gjennom overordnede planer som gir mål og retning for både ønsket samfunnsutvikling og kommunens egen virksomhet i årene fremover. Våler kommune mangler gode planer på mange områder. Det er derfor viktig at det i løpet av 2022 kan prioriteres ressurser til å starte arbeidet med revidering av kommunens overordnede planer. Det er i budsjettet for 2022 avsatt kr 200 000 til dette formålet.

Vedlegg:

Handlingsprogram med økonomiplan 2022-2025 - alle virksomheter

Gebyrreglement Våler kommune 2022

Saksutskrift - Sak V-70-21 Korrigering av budsjettvedtak for kontroll- og revisjonsarbeidet 2022

Fagforbundet - Innspill til kommunestyre - sparing

Utdanningsforbundet - Uttalelse budsjett